

Capitolul 9. Portofoliul regional de proiecte

Portofoliul regional de proiecte constituie un instrument esențial pentru asigurarea implementării eficiente a Planului de Dezvoltare a Regiunii Centru permițând, în același timp, monitorizarea mai ușoară a PDR Centru. Mai mult decât o însumare a unor proiecte individuale, portofoliul de proiecte exprimă în mod tangibil nevoile de investiții ale comunităților din Regiunea Centru, punându-le în legătură directă cu prioritățile și măsurile stabilite prin Strategia de Dezvoltare Regională 2021-2027 și cu sursele disponibile de finanțare. Odată cu perspectiva dublării sumelor alocate României de către Uniunea Europeană prin Planul de Redresare și Reziliență denumit **NextGenerationEU**, se preconizează finanțarea unui număr semnificativ de proiecte suplimentare la nivelul Regiunii Centru.

Dezvoltarea portofoliului regional de proiecte a constituit de la început unul dintre obiectivele importante ale procesului de planificare regională, fiind realizat în strânsă colaborare cu partenerii regionali. În vederea dezvoltării portofoliului de proiecte au fost derulate următoarele activități principale:

- analiza proiectelor din listele de rezervă ale POR 2014-2020 și a celor respinse, în special cele pe dezvoltare urbană, proiectele de infrastructură de sănătate, socială și educațională, dar și proiectele de eficiență energetică, domenii care fac obiectul finanțării și pe perioada următoare
- solicitarea de idei de proiecte de la potențialii solicitanți de fonduri, în special APL din mediul urban și de la nivel județean pe următoarele domenii: infrastructură de transport, mobilitate urbană, eficiență energetică, regenerare urbană, patrimoniu, turism, infrastructură educațională, de sănătate și socială, inclusiv în ce privește stabilirea unor priorități
- dezvoltarea unei baze de date online pentru portofoliul de proiecte regional
- prezentarea și discutarea domeniilor de finanțare așa cum rezultă ele din propunerile de regulamente ale CE, precum și din propunerile de alte programe de investiții pentru perioada de programare 2021-2027
- realizarea de întâlniri cu promotorii de proiecte privind dezvoltarea acestora

- informări și discuții cu partenerii regionali privind OUG 88/2020 pentru asigurarea de resurse în vederea pregătirii de documentații tehnico-economice pentru proiecte din portofoliu ce se doresc finanțate pe perioada următoare de programare.

Pentru o gestionare cât mai bună și ușoară a portofoliului regional de proiecte, ADR Centru a creat o aplicație (portal) online pentru a facilita completarea, transmiterea și modificarea proiectelor de către entitățile de la nivelul Regiunii Centru. Aplicația este disponibilă la următorul link: <http://portofoliu.adrcentru.ro/>. Această bază de date a fost intens promovată către actorii regionali și a fost completată cu un număr semnificativ de proiecte.

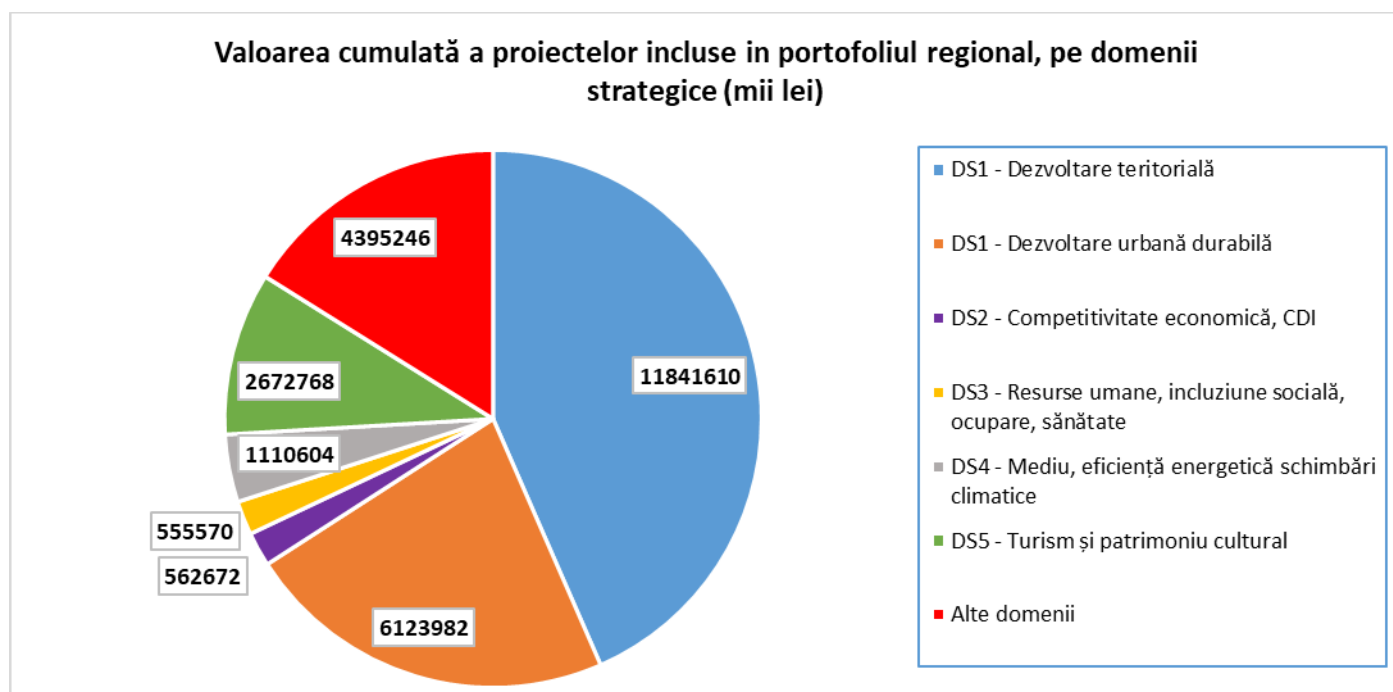
Portofoliul regional de proiecte este structurat pe teme de dezvoltare ale POR 2021-2027 și pe domeniile strategice ale PDR 2020-2027. Până în luna octombrie 2020, au fost incluse în această bază de date 789 proiecte, cu o valoare totală de peste 27,26 miliarde lei. Situația sumelor cumulate ale proiectelor pe domeniile strategice ale PDR Centru este următoarea:

	Valoare cumulată proiecte (mii lei)
Total proiecte	27262452
DS1 - Dezvoltare teritorială	11841610
DS1 - Dezvoltare urbană durabilă	6123982
DS2 - Competitivitate economică, CDI	562672
DS3 - Resurse umane, incluziune socială, ocupare, sănătate	555570
DS4 - Mediu, eficiență energetică schimbări climatice	1110604
DS5 - Turism și patrimoniu cultural	2672768
Alte domenii	4395246

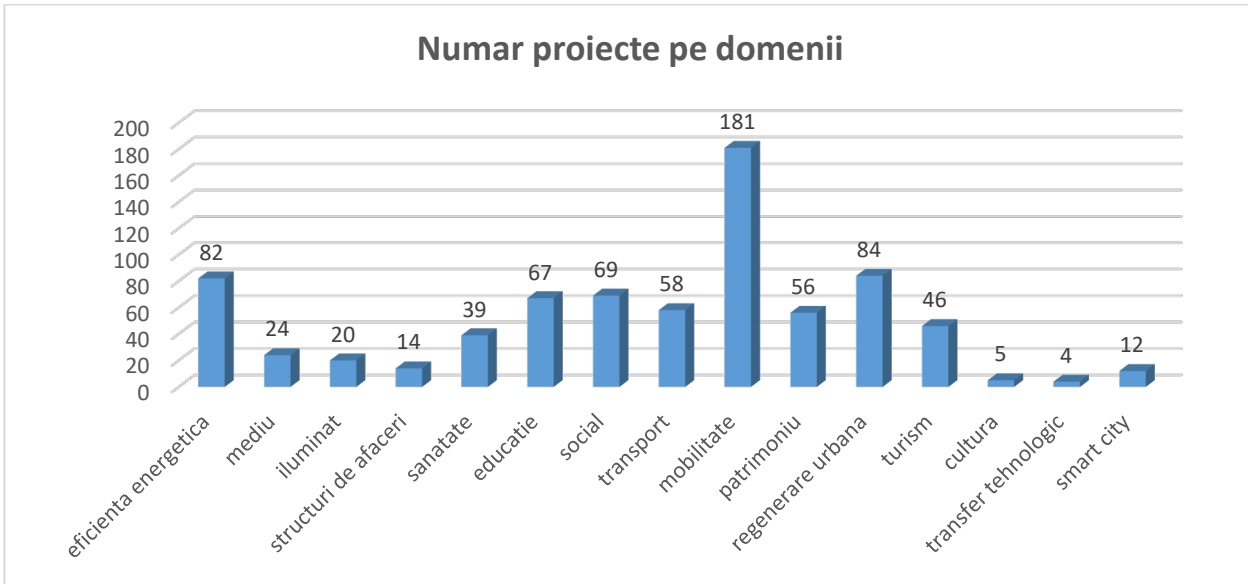
La o primă analiză se constată un dezechilibru semnificativ între domeniile strategice în ce privește nevoia de finanțare. Astfel, Domeniul Strategic 1 însumează mai bine de 65% din valoarea tuturor proiectelor din portofoliul regional (dezvoltarea teritorială – 43,4% iar dezvoltarea urbană - 22,5%). Aceste cifre reflectă atât nevoia mare de finanțare pentru aceste două subdomenii cât și faptul că proiectele din acest domeniu au valori individuale ridicate și au un grad mai mare de complexitate, necesitând o perioadă mai lungă de pregătire. Subdomeniul „Dezvoltarea teritorială” include proiecte care vizează creșterea accesibilității la nivel regional prin extinderea și modernizarea infrastructurii de transport precum și proiecte majore care au ca obiectiv extinderea/modernizarea infrastructurii tehnice

de mediu la nivel județean. Proiectele incluse în subdomeniul „Dezvoltare urbană durabilă” sunt, în principal, proiecte care vizează îmbunătățirea mobilității urbane, modernizarea iluminatului public, regenerarea urbană, dezvoltarea infrastructurilor locale de apă și canalizare. În contrast, multe dintre proiectele ce pot fi incluse în cadrul Domeniului Strategic 2 au valori individuale mai mici și necesită un timp redus de pregătire și implementare, fiind de așteptat ca astfel de proiecte să fie depuse în cursul perioadei de implementare a PDR Centru, odată cu apariția liniilor de finanțare dedicate.

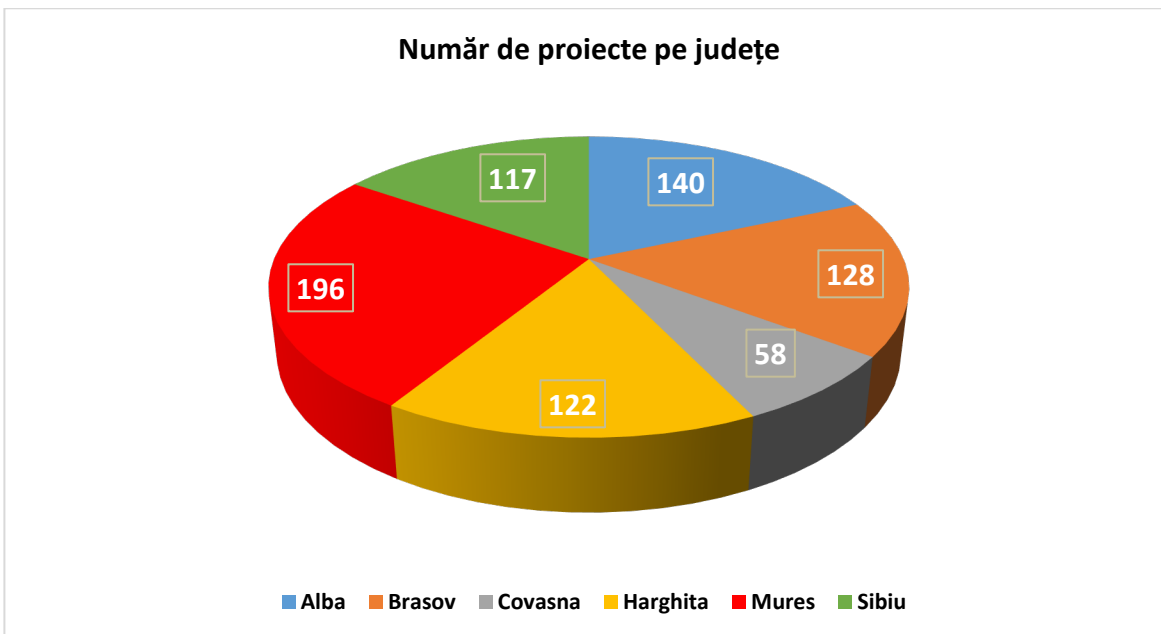
Se remarcă, în același timp, interesul pentru dezvoltarea în continuare a turismului, proiectele și ideile de proiecte din acest domeniu având o valoare cumulată de peste 2,67 miliarde lei, ceea ce reprezintă 9,8% din totalul necesarului de finanțare pentru portofoliul de proiecte. Proiectele alocate inițial la categoria „Alte domenii” vor fi analizate suplimentar și vor fi apoi realocate la unul din cele 6 domenii strategice.

O altă distribuție a proiectelor din portofoliu s-a realizat plecând de la prioritățile de finanțare incluse în versiunea preliminară a POR Centru 2021-2027. Astfel, un număr de 761 proiecte care au o valoare aproximativă de 26,86 miliarde lei (aprox. 5,6 miliarde Euro) au putut fi repartizate în concordanță cu prioritățile de finanțare ale POR 2021-2027 conform graficului de mai jos:

În plan teritorial, se constată o distribuție a numărului de proiecte direct proporțională cu numărul de UAT-uri din cele 6 județe și cu masa demografică a județelor (numărul locuitorilor). Astfel, cel mai mare număr de proiecte aparține județului Mureș (cel mai mare număr de UAT-uri, al doilea județ al Regiunii ca număr de locuitori), iar cel mai mic număr de proiecte depuse provin din județul Covasna.

La aceste proiecte se mai adaugă proiecte ale municipiilor reședință de județ care au fost depuse și separat, și nu au fost incluse în integralitate în baza de date, precum și proiecte de drumuri județene prioritare transmise de consiliile județene.

Portofoliul regional de proiecte aferent Planului Național de Relansare și Reziliență

Planul Național de Relansare și Reziliență al României (PNRR) este documentul care fundamentează prioritățile de reformă și domeniile de investiții la nivel național pentru instituirea "Mecanismului de redresare și reziliență". Sursa de finanțare este reprezentată de fondurile alocate pentru România în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și în completare din surse alocate de la bugetul de stat. Obiectivul PNRR este asigurarea ameliorării stării economiei naționale după criza generată de COVID19, creșterea economică și crearea de locuri de muncă necesare pentru incluziunea forței de muncă, sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale pentru promovarea creșterii durabile. În vederea accesării fondurilor europene prin Mecanismul de redresare și reziliență, Guvernul României a emis OUG 155/2020 care oferă baza legală pentru finanțarea proiectelor publice majore care pot avea un impact semnificativ pentru dezvoltarea economică la nivelul Regiunilor de Dezvoltare ale României ori la nivelul autorităților locale și care țin cont de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030.

Pentru a demara procesul de identificare a proiectelor care îndeplinesc criteriile prevăzute de OUG 155/2020 și în conformitate cu calendarul prevăzut pentru lansarea apelului de proiecte pentru pregătirea documentațiilor tehnico-economice în vederea depunerii și obținerii finanțării pentru proiectele din domeniile eligibile (octombrie 2020-28.02.2021), ADR Centru a solicitat în luna septembrie 2020 tuturor primăriilor de municipii și orașe dar și universităților de stat din Regiune, transmiterea unei liste de proiecte pe care doresc să le propună la finanțare din PNRR.

Ca urmare a răspunsurilor primite de la potențialii beneficiari, la nivelul Regiunii Centru s-au depus 139 propuneri de proiecte cu o valoare totală de peste 2,51 miliarde Euro fără TVA, repartizate pe domenii strategice conform tabelului de mai jos:

	Nr. proiecte	Valoare fără TVA (mil. euro)
Total	139	2513
Dezvoltare teritorială (infrastructura de transport)	6	114
Dezvoltare urbană durabilă, digitalizare	69	1177
CDI	2	53
Resurse umane (educație + sănătate)	49	898
Turism și patrimoniu cultural	12	256
Alt domeniu	1	15